

Информативни лист: Шта треба да знате о COVID-19

17/09/2020

Шта је COVID-19

Коронавируси су велика породица вируса који изазивају респираторне инфекције. Симптоми инфекције могу да се крећу од симптома обичне прехладе до симптома озбиљнијих болести.

COVID-19 је болест коју изазива нова врста коронавируса. Болест је први пут пријављена у децембру 2019. године у граду Вухану у Кини.

Симптоми COVID-19

Симптоми COVID-19 могу да се крећу од симптома благог обољења до симптома тешке упале плућа.

Неки људи се опораве брзо и лако, а код других болест може да настане врло брзо.

Симптоми COVID-19 укључују:

- температуру
- респираторне симптоме
- кашаљ
- грлобољу
- отежано дисање

Остали симптоми могу да укључују цурење носа, главобољу, болове у мишићима или зглобовима, мучнину, дијареју, повраћање, губитак чула мириса, измењено чуло укуса, губитак апетита и умор.

Како се шири

COVID-19 прелази са особе на особу приликом:

- блиског контакта са зараженом особом (укључујући и 48 сати пре појаве симптома)
- контакта са капљицама које заражена особа искашље или искија

- додиривања предмета или површина (попут квака или столова) на којима се налазе капљице заражене особе, а затим додиривања уста или лица

Будући да је COVID-19 нова болест, у нашој заједници се на њу још није развио имунитет. То значи да болест може да се шири надалеко и брзо.

Како могу да се тестирам на COVID-19?

Свако ко има симптоме COVID-19 треба да се тестира. Важно је да се тестирате чак и ако имате само благе симптоме.

Ако сте забринути да можда имате COVID-19, можете да:

- проверите симптоме помоћу алата за проверу симптома - healthdirect symptom checker или позовете Националну телефонску службу за питања о вирусу корона (National Coronavirus Helpline) за савет на 1800 020 080. Ако не говорите енглески, можете да позовете службу за превођење и тумачење на 131 450.
- одете у бесплатну COVID-19 респираторну клинику (клинику за тестирање)
- назовете вашег лекара и он ће вам заказати тестирање што ћете можда морати да платите

COVID-19 респираторне клинике су наменски здравствени центри који се налазе широм земље и који се посебно баве тестирањем људи са симптомима респираторне инфекције.

Пронађите [вама најближу COVID-19 респираторну клинику](#).

Док чекате резултате теста

Можда ће требати неколико дана да добијете резултате теста. Док чекате резултате теста, морате да следите упутства државних здравствених власти и здравствених радника који су вас тестирали.

Ако се тестирате зато што имате симптоме, морате да одете право кући и да останете код куће. То треба да чините све док не добијете негативан резултат теста или док симптоми не нестану - шта год је дуже.

Могуће је да морате да budete у карантину зато што сте се вратили из иностранства или зато што сте били у блиском контакту са особом која има COVID-19. Ако се из било ког разлога тестирате док сте у карантину, морате да останете у карантину до краја периода карантина (14 дана). То морате да учините чак и ако немате симптоме и чак и ако је резултат теста негативан.

Ако је резултат теста позитиван, морате да се изолијете од других особа у вашем дому, болници или другом смештају према упутствима лекара и државних здравствених власти.

Како се лечи COVID-19?

Тренутно не постоји специфичан третман или одобрена вакцина којима се COVID-19 лечи или спречава. Постоје неки третмани који могу да помогну оболелима да се опораве од тешког облика COVID-19. У Аустралији и широм света су у току истраживања за развој потенцијалних вакцина и третмана.

Ко је најугроженији од COVID-19?

У Аустралији, особе које су највише изложене ризику од заразе вирусом су:

- путници који су недавно били у иностранству
- особе које су биле у блиском контакту са неким кога је дијагностикован COVID-19
- особе у поправним домовима и затвору
- особе у групним стамбеним условима

Особе код којих постоји већи ризик или се сумња да код њих постоји већи ризик од озбиљног обољевања ако се заразе вирусом су:

- особе преко 70 година старости
- особе чији је имуни систем угрожен због одређених обољења или третмана
- особе са хроничним обољењима, као што су на пример:
  - болест срца
  - болест плућа
  - инсуфицијенција бубрега
  - дијабетес
  - тешка гојазност
  - обољење јетре

Ово није потпуни списак хроничних обољења која могу да повећају ризик. Ако имате било какво обољење, препоручује се да разговарате са надлежним лекаром о индивидуалном ризику код вас и о томе шта можете да учините да се заштите.

До сада код деце није забележена значајна стопа потврђених случајева COVID-19 у односу на ширу популацију.

Тренутно постоје само ограничени докази о ризику код трудница.

Како ћете заштитити себе и друге од COVID-19

Свако мора да учествује у заустављању ширења COVID-19. Важно је да радите следеће ствари да бисте успорили ширење COVID-19 и заштитили оне који су најугроженији.

- одржавајте растојање од 1,5 метра од других
- избегавајте физичке начине поздрављања попут руковања, грљења и љубљења
- останите код куће ако имате симптоме прехладе или грипа и тестирајте се чак и ако су симптоми благи
- покријте уста лактом или папирном марамицом када кашљете и кијате
- употребљене марамице баците одмах у канту за смеће и оперите руке
- често перите руке сапуном и водом, укључујући пре и после јела и након коришћења тоалета
- користите средства за дезинфекцију руку на бази алкохола
- избегавајте додиривање очију, носа и уста
- очистите и дезинфикујте површине које се често додирују, као што су радне површине у кухињи, (писаћи) столови и кваке
- очистите и дезинфикујте предмете који се често користе, попут мобилних телефона, кључева, новчаника и пропусница на послу
- повећајте количину свежег ваздуха тако што ћете отворити прозоре или подесити клима уређај
- преузмите апликацију COVIDSafe

Увек следите савете о јавним окупљањима [државних или територијалних власти](#).

Важно је да и даље одлазите на уобичајене лекарске прегледе - посебно ако имате хронична или постојећа обољења због којих вам је потребна медицинска нега.

Више информација и контакти

[Вебсајт Министарства здравља Аустралије](#)

[Ресурси о COVID-19 на енглеском](#)

[Преведени ресурси о COVID-19](#)

[Вебсајт аустралијске владе](#)

[Провера симптома алатом Healthdirect](#)

Пронађите [вама најближу клинику за тестирање на COVID-19](#) (healthdirect)

[Вебсајт организације Head to Health](#) за подршку у области менталног здравља и благостања

Национална телефонска служба за питања о вирусу корона (National Coronavirus Helpline): 1800 020 080. Ова служба за пружање информација ради 24 сата дневно, седам дана у недељи.

Служба за превођење и тумачење: 131 450. За услуге превођења и тумачења ако не говорите енглески.